

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การให้การศึกษาเยาวชนเพื่อการเตรียมความพร้อมสำหรับชีวิต ให้ความสำคัญในด้านการเตรียมตัวเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ตลอดชีวิต ขยายไปครอบคลุมถึงการเรียนรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) ด้วย เพราะการอ่านเป็นกระบวนการเริ่มต้นของการเรียนรู้ การอ่านเป็นการขยายความรู้ ทักษะ และกลยุทธ์ที่แต่ละบุคคลบุคคลพัฒนาขึ้นมาตลอดชีวิตในบริบทต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับคนในสังคมที่บุคคลคนนั้นเกี่ยวข้องกับอยู่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548, หน้า 2) ได้กล่าวไว้ว่า สังคมโลกแบ่งออกเป็น 5 ยุค ซึ่งประกอบไปด้วย ยุคที่ 1 ยุคของสังคมเกษตร คนที่มีที่ดินมากจึงถือว่าเป็นคนที่มั่งคั่งในยุคสังคมในสมัยนั้น ยุคที่ 2 ยุคสังคมอุตสาหกรรมเป็นยุคของการผลิต ใครผลิตได้มาก ใครตั้งโรงงาน ใครมีทุนมากถือว่าเป็นคนที่มั่งคั่ง ยุคที่ 3 เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร เป็นยุคของคนที่มีข้อมูลมากมักได้เปรียบคนมีข้อมูลน้อย ยุคที่ 4 เป็นยุคของความรู้ เป็นยุคที่ใครสามารถแปลงข้อมูลเป็นความรู้ได้คนนั้นได้เปรียบกว่าคนอื่น ๆ และยุคที่ 5 เป็นยุคของสังคมแห่งปัญญา กล่าวคือ ใครสามารถเอาความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาจะได้เปรียบกว่าคนอื่น ๆ ดังนั้น การอ่านจึงมีความสำคัญอย่างมากในสังคมโลกยุคปัจจุบันและยุคอนาคต แต่เป็นที่น่าเสียดายที่สังคมไทยและคนไทยยังให้ความสำคัญกับการอ่านน้อยมาก

จากการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) ซึ่งเป็นโครงการประเมินผลการศึกษาของประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organisation for Economic Co-Operation and Development หรือ OECD) มีจุดประสงค์เพื่อสำรวจว่าระบบการศึกษาของประเทศได้เตรียมเยาวชนของชาติให้พร้อมสำหรับการใช้ชีวิตและการมีส่วนร่วมในสังคมในอนาคตเพียงพอหรือไม่ โดย PISA เน้น การประเมินสมรรถนะของนักเรียนวัย 15 ปี ที่จะใช้ความรู้และทักษะเพื่อเผชิญกับโลกในชีวิตจริงมากกว่าการเรียนรู้ตามหลักสูตรในโรงเรียนในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่านักเรียนจากประเทศในเอเชียส่วนมากมีความรู้และทักษะการอ่านอยู่ในกลุ่มสูงสุดเกือบทั้งสิ้น ยกเว้นไทยกับอินโดนีเซียอยู่ในกลุ่มต่ำ แต่อินโดนีเซียมีแนวโน้มดีกว่าไทยเพราะนักเรียนมีคะแนนสูงขึ้นเมื่อเทียบกับ PISA 2000 และช่องว่างระหว่างประเทศบนสุด ไทยมีช่องว่างห่างจากประเทศบนสุดเท่ากับ 1.3 (SD) ซึ่งอาจเทียบเท่าว่าห่างกันเท่ากับเวลาเรียนในโรงเรียนถึงสามปี ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องให้ความสนใจกับการอ่านของนักเรียน (สถาบันส่งเสริมการสอน

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2554, หน้า 60) นอกจากนี้ผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test หรือ O - NET) พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประเทศ คิดเป็นร้อยละ 50.40 โดยมีคะแนนด้านการอ่าน เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 48.14 ส่วนในระดับโรงเรียน พบว่า นักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งกรด มีคะแนนเฉลี่ยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 24.05 ซึ่งถือเป็นคะแนนที่ต่ำมาก (สำนักทดสอบการศึกษา, 2554, หน้า 8)

ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ล้วนเป็นตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนว่า สังคมไทยในปัจจุบัน คนไทยมีนิสัยรักการอ่านในระดับน้อย ทั้งที่การอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ การอ่านช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมได้ ทั้งนี้มีการประมวลสาเหตุที่ทำให้คนไทยส่วนใหญ่ขาดนิสัยรักการอ่านจากการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของหน่วยงานต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นมาล้วนแต่มีความมุ่งหมายที่พัฒนาคุณภาพชีวิตของพลเมืองด้วยการเริ่มต้นด้วยการอ่าน อันเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตั้งแต่เด็กในวัยทารก วัยก่อนเข้าเรียน วัยเรียน จนกระทั่งเรียนในชั้นสูงต่อไป ก็ต้องมีการฝึกฝนการอ่านให้แตกฉาน สามารถอ่านคล่อง ใช้ประโยชน์จากการอ่านได้อย่างเต็มที่ สิ่งเหล่านี้เมื่อได้ฝึกฝนบ่อย ๆ จะทำให้เกิดนิสัยรักการอ่านในที่สุด

จึงจะเห็นได้ว่า การอ่านนั้นสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงได้หาแนวทางเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน มาใช้เพื่อพัฒนา ความสามารถในการอ่านของนักเรียน ซึ่งการใช้กิจกรรมการสอนอ่านบทร้อยกรอง ตามแนว D R A เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการอ่านของนักเรียน เนื่องจาก กิจกรรมการสอนอ่านบทร้อยกรอง ตามแนว D R A ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะในการอ่านและความเข้าใจในการอ่านบทร้อยกรอง โดยมีการปรับพื้นฐานความรู้ก่อนอ่าน ซึ่งเป็นการสำรวจความรู้พื้นฐานของนักเรียนที่อาจจะเป็นปัญหาต่อความเข้าใจในบทอ่านหรือบทเรียนที่ครูกำลังจะเริ่มสอน เพื่อกระตุ้นหรือเร้าความสนใจให้นักเรียนต้องการหรืออยากอ่าน และเพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์เดิม หรือความรู้เดิมของนักเรียนให้สัมพันธ์กับเรื่องที่จะอ่าน การกระตุ้นให้แนวการเรียนรู้ โดยมีการเกริ่นเรื่องให้นักเรียนฟังอย่างคร่าว ๆ หรือให้นักเรียน อ่านสำรวจอย่างคร่าว ๆ ใจความสำคัญเกี่ยวกับอะไร ควรให้นักเรียนตั้งจุดประสงค์ก่อนอ่านให้ชัดเจน ด้วยการตั้งคำถามเพื่อคิดว่า จะได้รับคำตอบจากบทอ่าน จากนั้นเป็นขั้นตอนของการปฏิบัติการอ่าน โดยให้นักเรียนอ่านในใจ ให้จับทั้งเรื่องและแสดงผลการปฏิบัติ โดยให้นักเรียนทำกิจกรรมหลังอ่าน เช่น การอภิปรายเรื่องที่อ่าน เขียนสรุปเรื่อง วาดรูป หรือทำผลงานในลักษณะอื่น ๆ เช่น อภิปรายตามหัวข้อเรื่องที่ทุกคนสนใจหรือความต้องการ ทดสอบย่อย - สอบความเข้าใจในบทอ่าน ขึ้นอยู่กับเรื่องที่อ่าน อาจตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ให้นักเรียนแสดงผลงานตามความสนใจ โดยเลือกทำเองได้ ให้ทำแผนผังความรู้ ความคิด จากเรื่องที่อ่าน และวางแผนอ่านต่อไป เพื่อครูจะได้ทราบว่านักเรียน

เข้าใจเรื่องที่อ่านหรือไม่ และที่สำคัญ ให้นักเรียนได้ ทำกิจกรรมเสริม ที่เป็นกิจกรรมเกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน เช่น อ่านเรื่องที่เกี่ยวกับ เรื่องนั้นในรูปแบบงานเขียนอื่น อ่านจากแหล่งอ่านอื่น เช่น จาก Internet จากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร สารานุกรม ฯลฯ อาจแนะนำให้สัมภาษณ์บุคคล คูละคร คุภาพยตร์ ศึกษาสถานนอกสถานที่ เขียนหรือทำเอกสารสื่อสารหรือทำงานศิลปะอื่น ๆ หรือแต่งเรื่องขึ้นใหม่ จัดแสดงละครในชั้นเรียน เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ จะช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะในการอ่านบทร้อยกรอง และมีความเข้าใจในการอ่านบทร้อยกรองได้ดียิ่งขึ้น (นลินี บำเรอราช, 2545, หน้า 156)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการสอนอ่านบทร้อยกรอง ตามแนว D R A สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 16 แผน ที่มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการฝึกทักษะอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยคำนึงถึงพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน และหลักจิตวิทยาที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะด้านการอ่าน บทร้อยกรอง สามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมนิสัยรัก การอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง อันจะเป็นพื้นฐานในการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และในระดับสูงต่อไป

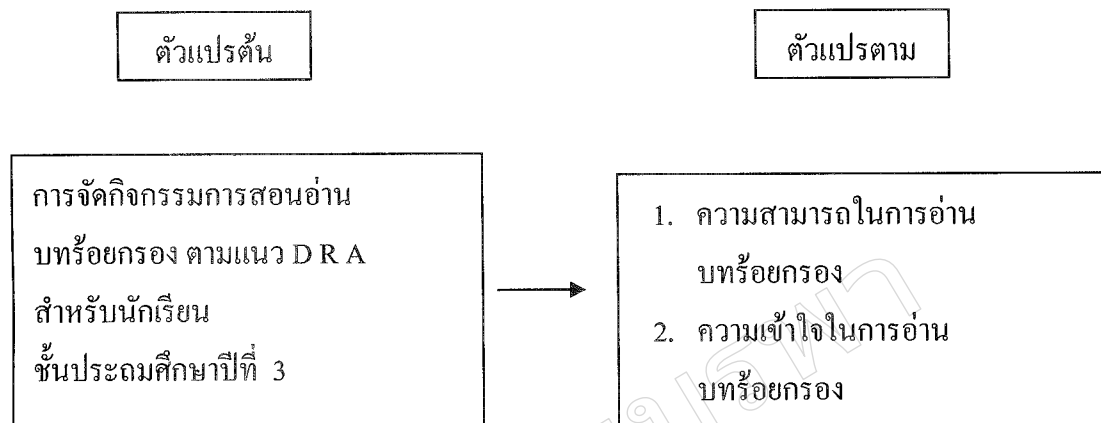
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านบทร้อยกรองของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการสอนอ่านบทร้อยกรอง ตามแนว D R A สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านบทร้อยกรองของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการสอนอ่านบทร้อยกรอง ตามแนว D R A สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านบทร้อยกรอง หลังเรียน โดยใช้กิจกรรมการสอนอ่านบทร้อยกรอง ตามแนว D R A สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่า ก่อนเรียน
2. ความเข้าใจในการอ่านบทร้อยกรอง หลังเรียน โดยใช้กิจกรรมการสอนอ่านบทร้อยกรอง ตามแนว D R A สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ประโยชน์ต่อครู

1.1 ครูผู้สอนได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการสอนอ่านบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ

2. ประโยชน์ต่อนักเรียน

2.1 นักเรียนมีทักษะการอ่านบทร้อยกรอง และมีความเข้าใจในการอ่านบทร้อยกรอง สามารถพัฒนาตนเองได้ เต็มตามศักยภาพ

2.2 นักเรียนได้ความรู้และความเพลิดเพลินจากการเรียน โดยใช้กิจกรรมการสอนอ่านบทร้อยกรอง เป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ผลการใช้กิจกรรมการสอนอ่านบทร้อยกรอง ตามแนว D R A สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ในโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 1 จำนวน 11 โรงเรียน จำนวน 328 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนบ้านทุ่งกรด จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน ใช้ตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 191)

2. ขอบเขตเนื้อหา

บทร้อยกรอง จากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุด ภาษาพาที (กรมวิชาการ, 2553 ก) และวรรณคดีลำนํ้า (กรมวิชาการ, 2553 ข) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 8 บท ดังนี้

- 2.1 บทร้อยกรอง ฟันตกแคะดอก
- 2.2 บทร้อยกรอง รักเมืองไทย
- 2.3 บทร้อยกรอง แม่ ก กา
- 2.4 บทร้อยกรอง ระฆังดั่งแห่งห่าง
- 2.5 บทร้อยกรอง เมืองไทยใหญ่อุดม
- 2.6 บทร้อยกรอง เด็กน้อย
- 2.7 บทร้อยกรอง เรือแล่นสามเส้นลิบห้าวา
- 2.8 บทร้อยกรอง แมงมุม

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมการสอนอ่านบทร้อยกรองตามแนว D R A สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.2 ตัวแปรตาม คือ

3.2.1 ความสามารถในการอ่านบทร้อยกรองของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านทุ่งกรด จังหวัดชลบุรี

3.2.2 ความเข้าใจในการอ่านบทร้อยกรองของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านทุ่งกรด จังหวัดชลบุรี

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กิจกรรมการสอนอ่านบทร้อยกรอง หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนดำเนินการ ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 16 แผน ตามกระบวนการสอนแนว D R A (Directed Reading Activity) โดยมีกิจกรรมรวม 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 ปรับพื้นฐานความรู้ก่อนอ่าน

ขั้นที่ 2 กระตุ้นให้แนวการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติการอ่าน

ขั้นที่ 4 แสดงผลการปฏิบัติ

ขั้นที่ 5 ทำกิจกรรมเสริม

2. ความสามารถในการอ่านบทร้อยกรอง หมายถึง การอ่านออกเสียงเป็นทำนองเสนาะ ได้ถูกต้องตรงตามจังหวะ รวมทั้งอ่านได้คล่อง เว้นวรรคตอนได้ถูกต้อง ตามบทร้อยกรองแต่ละชนิด ซึ่งวัดจากความสามารถใน 5 ด้าน วัดได้จากแบบวัดความสามารถในการอ่านบทร้อยกรอง ดังนี้

2.1 อ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจนตามอักขรวิธี

2.2 อ่านเสียงดัง ฟังได้ชัดเจน

2.3 อ่านเว้นวรรคได้ถูกต้อง

2.4 อ่านถูกต้องตรงตามจังหวะและทำนอง

2.5 รู้จักทอดจังหวะและลมหายใจ

3. ความเข้าใจในการอ่านบทร้อยกรอง หมายถึง การอธิบายคำศัพท์ ถ้อยคำ หรือ ประโยคต่าง ๆ ในบทร้อยกรอง สามารถแสดงออกได้โดยการเล่าเรื่องหรือเรียบเรียงขึ้นใหม่ได้ สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ จับใจความสำคัญของเรื่องได้ วัดได้จากแบบวัด ความเข้าใจในการอ่านบทร้อยกรอง

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน หมายถึง ข้อคำถามที่วัด ความสามารถในการอ่านออกเสียงและการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ของนักเรียนก่อนทำ การจัดกิจกรรมการสอนอ่านบทร้อยกรอง ประกอบด้วย

4.1 แบบวัดความสามารถในการอ่านบทร้อยกรอง หมายถึง แบบประเมินการอ่าน ออกเสียงบทร้อยกรอง 5 ด้าน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวน 5 ด้าน คะแนนเต็ม 20 คะแนน โดยให้นักเรียนเลือกอ่านบทร้อยกรอง ประเภทละ 1 บท รวมจำนวน 3 บท จากบทร้อยกรองที่ครูได้จัดเป็นชุด 3 ประเภท ได้แก่

บทร้อยกรอง ประเภท กลอนสี่ จำนวน 2 บท ดังนี้

บทร้อยกรอง ฝนตกแดดออก

บทร้อยกรอง รักเมืองไทย

บทร้อยกรอง ประเภท กาพย์ยานี 11 จำนวน 3 บท ดังนี้

บทร้อยกรอง แม่ ก กา

บทร้อยกรอง ระฆังดังแห่งห่าง

บทร้อยกรอง เมืองไทยใหญ่อุดม

บทร้อยกรอง ประเภท กลอนคอกสร้อย จำนวน 3 บท ดังนี้

บทร้อยกรอง เด็กน้อย

บทร้อยกรอง เรือเล่นสามเส้นสิบห้าวา

บทร้อยกรอง แมงมุม

4.2 แบบวัดความเข้าใจในการอ่านบทร้อยกรอง หมายถึง แบบประเมินความเข้าใจ การบอกความหมายของคำ บอกความหมายข้อความในวรรค และบอกความหมายของข้อความ ในบทร้อยกรองแต่ละบท ซึ่งเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีจำนวน 40 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน โดยใช้เนื้อหาจากบทร้อยกรอง จำนวน 8 บท ดังนี้

บทร้อยกรองที่ 1 ฝนตกแดดออก

บทร้อยกรองที่ 2 รักเมืองไทย

บทร้อยกรองที่ 3 แม่ ก กา

บทร้อยกรองที่ 4 ระฆังดังเห่งห่าง

บทร้อยกรองที่ 5 เมืองไทยใหญ่อุดม

บทร้อยกรองที่ 6 เด็กน้อย

บทร้อยกรองที่ 7 เรือเล่นสามเส้นสิบห้าวา

บทร้อยกรองที่ 8 แมงมุม

5. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน หมายถึง ข้อคำถามที่วัดความสามารถ ในการอ่านออกเสียงและการอ่านจับใจความบทร้อยกรอง ของนักเรียนหลังทำการจัดกิจกรรม การสอนอ่านบทร้อยกรอง ประกอบด้วย

5.1 แบบวัดความสามารถในการอ่านบทร้อยกรอง หมายถึง แบบประเมินการอ่าน ออกเสียงบทร้อยกรอง 5 ด้าน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวน 5 ด้าน คะแนนเต็ม 20 คะแนน โดยให้นักเรียนเลือกอ่านบทร้อยกรอง ประเภทละ 1 บท รวมจำนวน 3 บท จากบทร้อยกรองที่ครูได้จัดเป็นชุด 3 ประเภท ได้แก่

บทร้อยกรอง ประเภท กลอนสี่ จำนวน 2 บท ดังนี้

บทร้อยกรอง สวนสัตว์ดุสิต

บทร้อยกรอง หนูเล็กเด็กดี

บทร้อยกรอง ประเภท กาพย์ยานี 11 จำนวน 3 บท ดังนี้

บทร้อยกรอง ฟังใครได้รู้เรื่อง

บทร้อยกรอง วิชาเหมือนสินคำ

บทร้อยกรอง ผู้ใหญ่หาผ้าใหม่

บทร้อยกรอง ประเภท กลอนคอกสร้อย จำนวน 3 บท ดังนี้

บทร้อยกรอง นกเอี้ยงเลี้ยงควายเฒ่า

บทร้อยกรอง แมวขโมย

บทร้อยกรอง มดแดง

5.2 แบบวัดความเข้าใจในการอ่านบทร้อยกรอง หมายถึง แบบประเมินความเข้าใจ

การบอกความหมายของคำ บอกความหมายข้อความในวรรค และบอกความหมายของข้อความ
ในบทร้อยกรองแต่ละบท ซึ่งเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีจำนวน 40 ข้อ
คะแนนเต็ม 40 คะแนน โดยใช้เนื้อหาจากบทร้อยกรอง จำนวน 8 บท ดังนี้

บทร้อยกรองที่ 1 ส่วนสัตว์คู่สัต

บทร้อยกรองที่ 2 นกเอี้ยงเลี้ยงควายเฒ่า

บทร้อยกรองที่ 3 แมวขโมย

บทร้อยกรองที่ 4 ฟังใครได้รู้เรื่อง

บทร้อยกรองที่ 5 วิชาเหมือนสินค้ำ

บทร้อยกรองที่ 6 มดแดง

บทร้อยกรองที่ 7 หนูเล็กเด็กดี

บทร้อยกรองที่ 8 ผู้ใหญ่หาผ้าใหม่